

Sygn. akt V KK 375/13

POSTANOWIENIE

Dnia 20 lutego 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 20 lutego 2014 r.,
sprawy P. G.
skazanego z art. 148 § 1 k.k.
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Apelacyjnego [...] z dnia 12 czerwca 2013 r.,
zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w [...] z dnia 14 lutego 2013 r.

p o s t a n o w i ł

- I. Oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;
- II. Zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. J. W., Kancelaria Adwokacka 738 (siedemset trzydzieści osiem) zł w tym 23 % należnego podatku VAT, za sporządzenie i wniesienie, jako wyznaczony z urzędu obrońca skazanego, kasacji na rzecz skazanego;
- III. Zwolnić skazanego od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 14 lutego 2013 r., Sąd Okręgowy uznał oskarżonego P. G. za winnego przestępstwa z art. 148 §1 k.k. i za to skazał go na karę 25 lat pozbawienia wolności.

Apelacje od tego wyroku złożyli prokurator oraz obrońca oskarżonego.

W skierowanej przeciwko całemu rozstrzygnięciu apelacji obrońcy zostały zawarte następujące zarzuty:

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał wpływ na jego treść, a polegający na błędnym uznaniu, że oskarżony swoim zachowaniem spowodował u pokrzywdzonej łącznie 58 ran, podczas gdy zgromadzony w sprawie materiał dowodowy daje podstawy do przyjęcia, że oskarżony swoim zachowaniem spowodował u pokrzywdzonej nie więcej niż 48 ran,

- obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, tj. przepisów art. 196 § 3 k.p.k. i art. 201 k.p.k., a polegającą na niepowołaniu innego biegłego psychologa na okoliczność czy oskarżony P. G. działał *tempore criminis* pod wpływem silnego wzburzenia oraz innych biegłych psychiatrów celem wydania opinii w przedmiocie stanu zdrowia psychicznego oskarżonego z uwzględnieniem kwestii ewentualnego działania P. G. *tempore criminis* pod wpływem silnego wzburzenia, mimo spełnienia przesłanek uzasadniających dopuszczenie dowodu z opinii innych biegłych,

- rażącą niewspółmierność kary, polegającą na wymierzeniu kary rażącej surowością skutkiem nadania zbyt małej wagi okolicznościom łagodzącym oraz pominięcia jednej z nich, popełnienia błędu odnośnie wagi stwierdzonych okoliczności obciążających oraz po części w zakresie istnienia niektórych z nich, a nadto błędne przyjęcie, że wymierzona kara spełni cele wychowawcze.

Ponadto w apelacji złożono wniosek – na podstawie art. 452 § 2 k.p.k. – o dopuszczenie dowodu z innego biegłego psychologa na okoliczność działania oskarżonego pod wpływem silnego wzburzenia, a także innych biegłych psychiatrów – w tym samym celu.

W konkluzji apelacji jej autor domagał się zmiany opisu czynu poprzez przyjęcie, że oskarżony swoim zachowaniem spowodował u pokrzywdzonej łącznie co najwyżej 48 ran, ewentualnie o dalej idącą zmianę wynikającą, jeśli taka

konieczność powstanie, z opinii biegłych z zakresu psychiatrii i psychologii; a nadto o złagodzenie kary.

Po rozpoznaniu tej apelacji oraz apelacji prokuratora, Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 12 czerwca 2013 r., zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, iż przyjął, że oskarżony swoim działaniem spowodował u pokrzywdzonej 48 ran ciała, a w pozostałej części wyrok utrzymał w mocy.

Kasację od tego wyroku wniósł obrońca skazanego. Zaskarżając wyrok w całości, zarzucił rażące naruszenie prawa procesowego, tj.

„-przepisu art. 201 k.p.k. i przepisu art. 170 § 1 k.p.k. poprzez oddalenie przez Sąd Apelacyjny wniosku dowodowego o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego psychologa na okoliczność czy oskarżony P. G. działał *tempore criminis* pod wpływem silnego wzburzenia oraz innych biegłych psychiatrów na okoliczność stanu zdrowia psychicznego oskarżonego, mimo że w niniejszej sprawie spełnione zostały przesłanki określone w przepisach art. 196 § 3 k.p.k. oraz art. 201 k.p.k. przemawiające za dopuszczeniem dowodu z opinii innych biegłych i jednocześnie nie zaszła żadna z okoliczności wskazanych w przepisie art. 170 § 1 k.p.k. uzasadniająca oddalenie wniosku dowodowego w powyższym zakresie, a które to uchybienie miało istotny wpływ na treść orzeczenia, albowiem wskutek jego popełnienia przeprowadzone zostało niewyczerpujące postępowanie dowodowe, a poczynione w sprawie ustalenia zostały oparte na niepełnych i niejasnych opiniach wydanych przez biegłych, w stosunku do których ujawniły się powody osłabiające zaufanie do ich wiedzy,

- przepisu art. 433 § 2 w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. poprzez częściowe jedynie rozważenie przez Sąd Apelacyjny okoliczności wskazanych w ramach skonstruowanego w apelacji zarzutu rażącej niewspółmierności kary i nie odniesienie się w uzasadnieniu wyroku do tej części zarzutu, w jakiej skarżący podniósł, iż:

- przy wymierzaniu kary Sąd Okręgowy pominął okoliczności w postaci relacji panujących między stronami, narastającego konfliktu i związanych z tym silnych emocji oraz prowokującego zachowania pokrzywdzonej J. M.,
- przy wymierzaniu kary Sąd I instancji nie uwzględnił informacji o zachowaniu oskarżonego po popełnieniu zarzucanego mu czynu, a

zawartych w opinii o skazanym sporządzonej przez dyrektora Aresztu Śledczego, która to okoliczność powinna być uwzględniona przy wymiarze kary i potraktowana jako okoliczność łagodząca,

- błędnie Sąd I instancji przyjął, jakoby kara 25 lat pozbawienia wolności miała osiągnąć cel wychowawczy względem oskarżonego,

które to uchybienie miało istotny wpływ na treść orzeczenia, albowiem doprowadziło do błędnych ustaleń w przedmiocie motywu działania oskarżonego oraz ustaleń w przedmiocie okoliczności wpływających na wymiar kary, wskutek czego Sąd Apelacyjny dokonał wadliwej kontroli zaskarżonego orzeczenia w zakresie rozstrzygnięcia o karze.”

Autor kasacji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania właściwemu sądowi.

W pisemnej odpowiedzi na kasację, prokurator Prokuratury Apelacyjnej wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście bezzasadna, co skutkowało jej oddaleniem w trybie wskazanym w art. 535 § 3 k.p.k. Nie sposób zgodzić się z pierwszym zarzutem kasacji co do rażącego naruszenia przepisu art. 201 k.p.k. przez Sąd odwoławczy. Podstawą oddalenia wniosku dowodowego w toku rozprawy apelacyjnej był przepis art. 201 k.p.k. i szeroko uargumentowane twierdzenie tego sądu co do tego, iż w odniesieniu do opinii biegłych psychiatrów, jak też biegłego psychologa nie istnieją wady wskazane w tym przepisie (k.1005-1006). W kasacji skarżący swój zarzut opiera w istocie nie na tym, że te właśnie opinie są niejasne, niepełne, ale podtrzymuje zastrzeżenia, iż w pierwszej swojej opinii biegły psycholog nie odnosiła się do kwestii silnego wzburzenia (zgodnie zresztą z tezą postanowienia prokuratora), zaś jej opinia ustna złożona na rozprawie była wadliwa, albowiem nie została poprzedzona tymi instrumentami badawczymi, które wykorzystywane są przy opiniowaniu co do silnego wyburzenia. Dalej obrońca podtrzymał swoje stanowisko, że w takim układzie także biegli psychiatrzy, którzy opiniowali wstępnie w tym zakresie nie mogli zajmować się tą kwestią, co wymaga zweryfikowania ponownego tego zakresu badawczego. Odnosząc się do tego zarzutu stwierdzić trzeba, że zgodnie z przepisem art. 201 k.p.k. wzywa się tego

samego biegłego lub powołuje nowych, gdy opinia biegłego (lub biegłych) jest niepełna, niejasna lub zachodzi sprzeczność w opinii lub pomiędzy różnymi opiniami. Niepełna opinia to taka, która nie odpowiada na wszystkie kwestie objęte pytaniem organu procesowego albo też nie uwzględnia wszystkich kwestii faktycznych lub też nie zawiera uzasadnienia wyrażonych w niej poglądów i ocen (OSNKW 1975, z. 12, poz.172; OSNKW 1988, z.9-19, poz.72). Z kolei opinia niejasna to opinia niezrozumiała co do wniosków końcowych na tle wcześniej wyrażonych ocen i poglądów, bądź też posługująca się nielogicznymi argumentami. Z treści opinii biegłych psychiatrów oraz biegłego psychologa w żadnej mierze nie wynika, aby takie mankamenty w treści tych opinii zaistniały, a i zastrzeżenia skarżącego, wyrażone we wnioskach składanych w toku postępowania przed sądem oraz w apelacji, nie lokowały się przecież w tym obszarze. Zastrzeżenia te dotyczyły w istocie metody badawczej użytej przez biegłego psychologa (niepełności tych badań), która zdaniem skarżącego nie była właściwa dla ustalenia istnienia silnego wzburzenia. W tej kwestii biegła M. S. złożyła opinię ustną w toku rozprawy głównej w dniu 25 października 2012 r. (k.796-796v) i w sposób obszerny także na te okoliczności się wypowiedziała, podnosząc iż nie widzi potrzeby prowadzenia dodatkowych badań oskarżonego, albowiem dysponowała takim materiałem, który pozwalał jej na ocenę tego zjawiska. Przypomnieć zatem należy, że decyzja co do doboru metod badawczych należy do biegłych i to oni decydują, jakimi metodami się posłużą dla udzielenia odpowiedzi na pytanie postawione w postanowieniu organu procesowego (por. np. wyrok SN z dnia 10 maja 1982 r., II KR 82/82, OSNKW 1982, z.10-11, poz.78; wyrok SN z dnia 29 sierpnia 1989 r., WR 349/89, OSNKW 1990, z. 4-6, poz.21). Strona może oczywiście w ramach sfery kontrolowania prawidłowości takiej opinii zadawać pytania co do użytych metod badawczych oraz pominięcia określonej metody lub metod. Rzecz jednak w tym, że skarżący zarówno w trakcie przesłuchania biegłego na rozprawie, jak też składając wniosek w trybie z art. 452 § 2 k.p.k. swoich zastrzeżeń nie oparł na tym elemencie, ale podnosił w istocie to, że opinia uzupełniająca złożona w trakcie rozprawy jest niepełna, albowiem winny być przeprowadzone dodatkowe badania pod kątem silnego wzburzenia, chociaż ich nie nazywał i nie określał ich rodzaju. Zarzut kasacji zbudowany na takim

uchybień jest zatem tylko zarzutem formalnym, skoro we wniosku dowodowym apelacji nie wykazano, aby istniały jakieś specyficzne metody badawcze w opiniowaniu psychologicznym, które zostały przez biegłą pominięte. Uwaga ta w tej samej mierze dotyczy postulowanego dopuszczenia dowodu z opinii innych biegłych psychiatrów.

Chybiony jest także drugi zarzut kasacji. Uzasadnienie wyroku sądu II instancji zawiera ustosunkowanie się do zarzutu niewspółmierności orzeczonej kary w stopniu wystarczającym dla ustalenia rzeczywistego wywiązania się z obowiązku wynikającego z treści art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 433 § 2 k.p.k. (str. 9-10). Faktem jest, że sąd ten nie odnosił się szczegółowo do wszystkich okoliczności zarysowanych w uzasadnieniu apelacji, rzecz jednak w tym, iż część z tych uwag wskazywała na kwestionowanie określonych dowodów i poczynionych ustaleń faktycznych, pomimo braku stosownego zarzutu w apelacji. Uwzględniając powyższe stwierdzić należy, że sąd II instancji słusznie skupił swoją uwagę na tych elementach, które zostały ustalone w sprawie, a które zgodnie z treścią art. 53 k.k. powinny być wzięte pod uwagę przy wymiarze kary, a nie na tych okolicznościach, które zarysowane zostały w apelacji wbrew niektórym dowodom (zwłaszcza dotyczyło to kwestii naganego zachowania pokrzywdzonej oraz jej agresji wobec oskarżonego).

Z tych powodów należało orzec jak w postanowieniu.